

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ivanky Havlíkové a soudců Mgr. Gabriely Bašné a Mgr. Martina Kříže v právní věci žalobkyně: **V. O.**, st. př. U., bytem v ČR P.2, Z. 246/39, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra, Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**, se sídlem v Praze 4, nám. Hrdinů 3, o žalobě proti rozhodnutí Policie České republiky, Služby cizinecké policie, Ředitelství služby cizinecké policie, ze dne 9.12.2010, č.j.: CPR-13905-1/ČJ-2010-9CPR-C236,

t a k t o :

- I. **Žaloba se zamítá .**
- II. **Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů soudního řízení.**

O d ů v o d n ě n í :

Žalobkyně se podanou žalobou domáhala přezkoumání v záhlaví uvedeného rozhodnutí Policie České republiky, Služby cizinecké policie, Ředitelství služby cizinecké policie, jímž bylo zamítnuto její odvolání proti rozhodnutí Policie České republiky, Oblastního ředitelství služby cizinecké policie Praha, Inspektorátu cizinecké Policie Praha, Oddělení povolování pobytu, Pracoviště Chodov (dále též „správní orgán I. stupně“) ze dne 1.9.2010, č.j. CPPH-093856/CI-2009-60, o zamítnutí její žádosti o povolení k přechodnému pobytu na území České republiky .

Soud se v souladu s ust. § 69 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, v platném znění (dále jen „s.ř.s.“), kdy žalovaným je správní orgán, který rozhodl v posledním stupni nebo správní orgán, na který jeho působnost přešla, zabýval otázkou pasivní věcné legitimace žalovaného. Žaloba byla podána proti Policii České republiky, Službě cizinecké policie, Ředitelství služby cizinecké policie, tedy proti správnímu orgánu, do jehož kompetence spadalo do dne 31.12.2010 rozhodování v této věci. Tato pravomoc však přešla s účinností zákona č. 427/2010 Sb., kterým byl novelizován zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR (dále jen zákon o pobytu cizinců) na Ministerstvo vnitra (ustanovení § 165 písm. j) zákona o pobytu cizinců ve znění platném ode dne 1.1.2011), konkrétně dle

ustanovení § 170a a § 170b na organizační součást ministerstva Komisi pro rozhodování ve věcech cizinců. V průběhu řízení tedy přešla kompetence na Ministerstvo vnitra, Komisi pro rozhodování ve věcech cizinců, proto s ní soud nadále jednal jako se žalovaným.

Žalobkyně v podané žalobě tvrdila nezákonnost žalobou napadeného rozhodnutí žalovaného pro rozpor se zákonem o pobytu cizinců a se zákonem č. 500/2004 Sb., správní řád v rozhodném znění (dále jen „správní řád“).

Nesouhlasila s právním posouzením věci s tím, že žádost o povolení k přechodnému pobytu (dále též „žádost“) podala v souladu s ust. § 87b odst. 1 a ust. § 15a odst. 4 písm. b) zákona o pobytu cizinců za situace, kdy žije ve společné domácnosti se svým otčím T. R.. Otčíme je občanem České republiky a manželem matky žalobkyně O. R.. Žalobkyně se považuje za rodinného příslušníka občana EU, neboť s ním má trvalý vztah obdobný vztahu rodinnému, trvale spolu žijí a společně uhrazují náklady na své potřeby. Žalobkyně s otčím žije ve společné domácnosti, jak předpokládá ust. § 115 zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník ve znění platném a účinném do 31.12.2013. Kdyby musela vycestovat zpět na Ukrajinu, neměla by se, vyjma vzdálených příbuzných, již ke komu vrátit. Poté, kdy odešla od svého manžela a následně se rozvedla, byla odkázána výlučně na podporu své matky a otčima.

Žalobkyně zdůraznila, že ke své žádosti doložila veškeré zákonem požadované doklady, konkrétně cestovní pas, fotografie, doklad o zdravotním pojištění, doklad o zajištění ubytování na území ČR, potvrzení o rozvodu svého manželství. Předložila také oddací list matky s otčím a jeho čestné prohlášení, že spolu sdílí a plánují sdílet společnou domácnost, a že se žalobkyně rozvádí se svým manželem na Ukrajině. Dále doložila evidenční list pro výpočet nájemného ze dne 30.9.2009 a kopie vkladových listů o platbách.

Žalobkyně je přesvědčena, že veškerými výše uvedenými listinami byla oprávněnost její žádosti prokázána. Konkrétně evidenční list bytové jednotky je správními orgány v obdobných případech dokladem naprosto dostatečným pro doložení společného bydlení. Navíc žalobkyně rozhodný skutkový stav doložila i vkladovými doklady a čestným prohlášením otčima o společném sdílení domácnosti.

Vztah žalobkyně k otčímovi byl jednoznačně prokázán oddacím listem její matky s otčím, když nevlastní otcovství je vztahem rodinným, jednoznačně zapadajícím do díky ust. § 15a odst. 4 písm. b) zákona o pobytu cizinců. Opačný výklad – v neprospěch žalobkyně, byť je již zletilá – by byl nepřipustný. Trvalost jejich vztahu byla prokázána čestným prohlášením otčima.

Přesto správní orgán žádosti žalobkyně nevyhověl s odůvodněním, že nedoložila veškeré nezbytné náležitosti, konkrétně doklad potvrzující její postavení rodinného příslušníka občana EU. Žalobkyně nesouhlasila se závěrem správních orgánů, že žádost o povolení k přechodnému pobytu na území ČR pro ni byla jakousi únikovou volbu před neshodami se svým bývalým manželem. Zdůraznila, že podstatné je posouzení jejího úmyslu žít s otčím ve společné domácnosti, což opakovaně proklamovala, avšak správní orgán nijak dále nezkoumal.

Poukazovala na nesprávný procesní postup správních orgánů, které, namísto meritorního rozhodnutí ve věci, neustále od účastníků požadovaly další náležitosti k prokázání skutkového stavu. V jejich jednání spatřovala tzv. „nepřipustný formalismus“.

Tvrdila nepřezkoumatelnost správních rozhodnutí pro jejich neurčitosti. Uvedla, že v rozporu s ust. § 68 odst. 3 správního řádu v odůvodnění jejich rozhodnutí absentuje vysvětlení, na základě jakých úvah či konkrétních právních předpisů dospěly k závěru o tom, že žalobkyně není rodinným příslušníkem občana EU a že jí doložené náležitosti k žádosti jsou nedostatečné.

Navíc správní orgány neposoudily možné dopady svých rozhodnutí do rodinného a soukromého života žalobkyně.

Podle žalobkyně došlo ze strany obou správních orgánů k závažným pochybením, která mají za následek zjevnou nepřiměřenost a nepřezkoumatelnost žalobou napadeného rozhodnutí, resp. jeho nezákonnost. Obě rozhodnutí správních orgánů jsou v rozporu s ust. §§ 2,3,4,6, 68 odst. 3 správního řádu, § 87b a § 87d odst. 1 zákona o pobytu cizinců a čl. 10 odst. 2 Listiny základních práv a svobod a dalšími, pro ČR závaznými, mezinárodními dokumenty.

Žalobkyně žádala, aby soud žalobou napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

V písemném vyjádření k žalobě žalovaný odkázal na odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí s tím, že bylo vydáno na základě náležitě zjištěného skutkového stavu a v souladu s platnými právními normami České republiky.

Žalovaný žádal, aby soud žalobu zamítl.

Soud o věci rozhodoval bez nařízení ústního jednání dle § 51 odst. 1 s.r.s., neboť účastníci takovýto postup akceptovali.

Soud přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí, jakož i řízení, které předcházelo jeho vydání, v rozsahu žalobou tvrzených bodů nezákonnosti, kterými je vázán, podle skutkového a právního stavu ke dni vydání napadeného rozhodnutí, a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.

Při posouzení věci soud vyšel z následující právní úpravy:

Dle ust. § 15a odst. 4 písm. b) zákona o pobytu cizinců v rozhodném znění ustanovení tohoto zákona, týkající se rodinného příslušníka občana Evropské unie, se obdobně použijí i na cizince, který hodnověrným způsobem doloží, že má s občanem Evropské unie trvalý vztah obdobný vztahu rodinnému a žije s ním ve společné domácnosti.

Podle ust. § 87e odst. 1, věta první téhož zákona na zamítnutí žádosti o vydání povolení k přechodnému pobytu se důvody podle § 87d odst. 1 vztahují obdobně.

Podle ust. § 87d odst. 1 písm. a) téhož zákona Policie žádost o vydání potvrzení o přechodném pobytu na území zamítne, jestliže žadatel nepředloží náležitosti stanovené zákonem.

Dle ust. § 87b odst. 2 téhož zákona k žádosti o vydání povolení k přechodnému pobytu je rodinný příslušník povinen předložit náležitosti dle § 87a odst. 2, s výjimkou náležitosti podle § 87a odst. 2 písm. b), doklad potvrzující, že je rodinným příslušníkem občana Evropské unie, a jde-li o cizince podle § 15a odst. 1 písm. d), také doklad potvrzující, že je nezaopatřenou osobou.

Dle § 2 správního řádu v rozhodném znění správní orgán postupuje v souladu se zákony a ostatními právními předpisy, jakož i mezinárodními smlouvami, které jsou součástí právního řádu (dále jen "právní předpisy"). Kde se v tomto zákoně mluví o zákoně, rozumí se tím též mezinárodní smlouva, která je součástí právního řádu. (2) Správní orgán uplatňuje svou pravomoc pouze k těm účelům, k nimž mu byla zákonem nebo na základě zákona svěřena, a v rozsahu, v jakém mu byla svěřena. (3) Správní orgán šetří práva nabytá v dobré víře, jakož i oprávněné zájmy osob, jichž se činnost správního orgánu v jednotlivém případě

dotýká (dále jen "dotčené osoby"), a může zasahovat do těchto práv jen za podmínek stanovených zákonem a v nezbytném rozsahu. (4) Správní orgán dbá, aby přijaté řešení bylo v souladu s veřejným zájmem a aby odpovídalo okolnostem daného případu, jakož i na to, aby při rozhodování skutkově shodných nebo podobných případů nevznikaly nedůvodné rozdíly.

Dle § 3 téhož zákona nevyplývá-li ze zákona něco jiného, postupuje správní orgán tak, aby byl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro soulad jeho úkonu s požadavky uvedenými v § 2.

Dle § 4 téhož zákona veřejná správa je službou veřejnosti. Každý, kdo plní úkoly vyplývající z působnosti správního orgánu, má povinnost se k dotčeným osobám chovat zdvořile a podle možností jim vycházet vstříc. (2) Správní orgán v souvislosti se svým úkonem poskytne dotčené osobě přiměřené poučení o jejich právech a povinnostech, je-li to vzhledem k povaze úkonu a osobním poměrům dotčené osoby potřebné. (3) Správní orgán s dostatečným předstihem uvědomí dotčené osoby o úkonu, který učiní, je-li to potřebné k hájení jejich práv a neohrozí-li to účel úkonu. (4) Správní orgán umožní dotčeným osobám uplatňovat jejich práva a oprávněné zájmy.

Dle § 6 téhož zákona správní orgán vyřizuje věci bez zbytečných průtahů. Nečiní-li správní orgán úkony v zákonem stanovené lhůtě nebo ve lhůtě přiměřené, není-li zákonná lhůta stanovena, použije se ke zjednání nápravy ustanovení o ochraně před nečinností (§ 80). (2) Správní orgán postupuje tak, aby nikomu nevznikaly zbytečné náklady, a dotčené osoby co možná nejméně zatěžuje. Podklady od dotčené osoby vyžaduje jen tehdy, stanoví-li tak právní předpis. Lze-li však potřebné údaje získat z úřední evidence, kterou správní orgán sám vede, a pokud o to dotčená osoba požádá, je povinen jejich obstarání zajistit. Při opatřování údajů podle tohoto ustanovení má správní orgán vůči třetím osobám, jichž se tyto údaje mohou týkat, stejné postavení jako dotčená osoba, na jejíž požádání údaje opatřuje.

Dle § 45 odst. 2 téhož zákona nemá-li žádost předepsané náležitosti nebo trpí-li jinými vadami, pomůže správní orgán žadateli nedostatky odstranit na místě nebo jej vyzve k odstranění, poskytne mu k tomu přiměřenou lhůtu a poučí jej o následcích neodstranění nedostatků v této lhůtě; současně může řízení přerušit (§ 64).

Dle § 51 odst. 3 téhož zákona je-li v souladu s požadavky § 3 zjištěna skutečnost, která znemožňuje žádosti vyhovět, neprovádí správní orgán další dokazování a žádost zamítne.

Dle § 68 odst. 3 zákona téhož zákona v odůvodnění se uvedou důvody výroku nebo výroků rozhodnutí, podklady pro jeho vydání, úvahy, kterými se správní orgán řídil při jejich hodnocení a při výkladu právních předpisů, a informace o tom, jak se správní orgán vypořádal s návrhy a námitkami účastníků a s jejich vyjádřením k podkladům rozhodnutí.

V článku 2 bod 2. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/38/ES ze dne 29.4.2004 o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států (dále jen „Směrnice“) je obsažena definice „rodinného příslušníka“ tak, že pro jím účely této Směrnice rozumí:

- a) manžel nebo manželka;
- b) partner, se kterým občan Unie uzavřel registrované partnerství na základě právního předpisu členského státu, zachází-li právní řád hostitelského členského státu s registrovaným partnerstvím jako s manželstvím, v souladu s podmínkami stanovenými příslušnými právními předpisy hostitelského členského státu;

- c) potomci v přímé linii, kteří jsou mladší 21 let nebo jsou vyživovanými osobami, a takoví potomci manžela či manželky nebo partnera či partnerky stanovení v písmenu b);
- d) předci v přímé linii, kteří jsou vyživovanými osobami, a takoví předci manžela či manželky nebo partnera či partnerky stanovení v písmenu b).

V ustanovení článku 3 bodu 2. Směrnice je obsažena definice pojmu „oprávněné osoby“, tak, že aniž je dotčeno právo volného pohybu a pobytu dotyčných osob, které tyto osoby již případně mají, usnadňuje hostitelský členský stát v souladu se svými vnitrostátními předpisy vstup a pobyt těchto osob:

- a) všech ostatních rodinných příslušníků bez ohledu na jejich státní příslušnost, kteří nejsou zahrnuti v definici rodinného příslušníka ve smyslu čl. 2 bodu 2, a kteří jsou v zemi, z níž pocházejí, osobami vyživovanými občanem Unie s primárním právem pobytu nebo členy jeho domácnosti nebo u kterých vážné zdravotní důvody naléhavě vyžadují osobní péči tohoto občana Unie o ně;
- b) partnera, se kterým má občan Unie řádně doložený trvalý vztah.

Hostitelský členský stát pečlivě posoudí osobní poměry těchto osob a zdůvodní každé odepření vstupu či pobytu těchto osob.

Dle § 115 zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník ve znění platném a účinném do 31.12.2013, dále jen („občanský zákoník“), domácnost tvoří fyzické osoby, které spolu trvale žijí a společně uhrazují náklady na své potřeby.

Dle § 116 občanského zákoníku osobou blízkou je příbuzný v řadě přímé, sourozenec a manžel, partner; jiné osoby v poměru rodinném nebo obdobném se pokládají za osoby navzájem blízké, jestliže by újmu, kterou by utrpěla jedna z nich, druhá důvodně pociťovala jako újmu vlastní.

Dle čl. 10 odst. 2 Listiny základních práv a svobod každý má právo na ochranu před neoprávněným zasahováním do soukromého a rodinného života.

Soud o věci uvažil takto:

Podstatou sporu je posouzení zákonnosti a přezkoumatelnosti žalobou napadeného rozhodnutí a důvodnosti tvrzení žalobkyně, že žalovaný po právní stránce nesprávně posoudil její postavení rodinného příslušníka občana EU a existenci soužití ve společné domácnosti s otčím, byť svou důkazní povinnost řádně splnila, jak žalobkyně namítá.

K tomu z obsahu spisového materiálu, odůvodnění rozhodnutí správních orgánů obou stupňů a vyjádření žalovaného k podané žalobě vyplynulo, že žalobkyně přicestovala na území České republiky na turistické vízum s dobou platnosti od 31.8.2009 do 30.11.2009. Dne 29.9.2009 žalobkyně podala žádost o vydání povolení k přechodnému pobytu na území České republiky jako rodinnému příslušníkovi občana ČR dle ustanovení § 15a odst. 4 písm. b) zákona o pobytu cizinců. K žádosti doložila cestovní doklad, oddací list matky a otčima žalobkyně, průkaz matky žalobkyně o vydání povolení k trvalému pobytu na území jako rodinnému příslušníkovi občana ČR – manželce T. R. (otčima žalobkyně).

Dne 30.9.2009 žalobkyně obdržela první výzvu správního orgánu I. stupně k doložení potřebných náležitostí k žádosti, konkrétně dokladu o zdravotním pojištění, o zajištěném ubytování a dokladu prokazujícího její postavení rodinného příslušníka občana ČR. Dále byla vyzvána, aby upřesnila, dle jakého zákonného ustanovení se považuje za rodinného příslušníka občana ČR, neboť to z doložených materiálů ani žádosti nevyplývá. Dne

6.10.2009 žalobkyně zaslala správnímu orgánu I. stupně doklad o zajištění ubytování na adrese, na které je trvale přihlášena i její matka s otčímem a doklad o zdravotním pojištění. Dne 13.11.2009 doložila čestné prohlášení otčima o tom, že žalobkyně s ním a svou matkou (manželkou otčima) sdílí společnou domácnost, jelikož se svým manželem nemůže ve vlasti žít vzhledem k jeho výbušné povaze, proto se bude žalobkyně rozvádět a rozhodla se žít společně se svou matkou a otčímem v České republice.

Následně správní orgán I. stupně zaslal žalobkyni druhou výzvu k doložení dokladu potvrzujícího postavení žalobkyně jako rodinného příslušníka občana ČR dle ustanovení § 15a odst. 4 písm. b) zákona o pobytu cizinců. Dne 26.11.2009 žalobkyně předložila kopii svých příspěvků na nájemné a evidenční list pro výpočet měsíčního nájemného ze dne 30.9.2009, dle kterého je žalobkyně zaevidována jako osoba spolužijící v bytě s otčímem a matkou od října roku 2009. Dne 26.4.2010 žalobkyně správnímu orgánu I. stupně dodala potvrzení o rozvodu svého manželství. Dne 24.5.2010 doložila potvrzení o svých příspěvcích na nájem, vložených na účet vedený na jméno matky.

Správní orgán I. stupně na základě skutečností zjištěných z čestného prohlášení otčima dospěl k názoru, že podání žádosti žalobkyně není výrazem vzájemného trvalého vztahu, obdobného vztahu rodinnému s otčímem, ale pouze snahou o vyřešení složité životní situace žalobkyně. V rámci právního posouzení dané věci odkázal na ustanovení § 15a odst. 4 písm. b) zákona o pobytu cizinců a vyložil, že společnou domácnost tvoří fyzické osoby, které spolu trvale žijí a společně uhrazují náklady na své potřeby. Taktéž vysvětlil, že za trvalý vztah obdobný vztahu rodinnému považuje takový vztah, kde existuje silné citové pouto a zpretrháním tohoto pouta by došlo k vážnému citovému strádání či jiné újmě některého ze zúčastněných. Přičemž ze žalobkyní doložených listin, konkrétně z čestného prohlášení otčima a z potvrzení o učiněných vkladech na účet matky, jakožto příspěvku na nájemné ze strany žalobkyně, nemá za prokázané ani že by žalobkyně byla rodinným příslušníkem občana EU ani že by vedla s otčímem společnou domácnost. Ze žalobkyní dodaných listin lze pouze dovodit, že jí matka s otčímem umožnili bydlet na společné adrese a žalobkyně jim přispívá na nájemné. Listiny však nevypovídají o kvalitě osobního vztahu žalobkyně s otčímem. Upozornil, že citovaná zákonná ustanovení nepřipouští uvážení správního orgánu o zásahu rozhodnutí do rodinného či soukromého života žalobkyně. Správní orgán I. stupně dospěl k závěru, že žalobkyně i přes opakované výzvy nedoložila k žádosti náležitosti potvrzující její postavení rodinného příslušníka občana EU ve smyslu § 15a odst. 4 písm. b) zákona o pobytu cizinců. Proto žádost rozhodnutím ze dne 1.9.2010, č.j. CPPH-093856/CI-2009-60 dle ustanovení § 87e odst. 1 s odkazem na ustanovení § 87d odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců zamítl.

O odvolání, ve kterém žalobkyně argumentovala obdobně jako v podané žalobě (odvolání ze dne 20.9.2010), rozhodl správní orgán II. stupně žalobou napadeným rozhodnutím, v němž zdůraznil, že rozhodnutí správního orgánu I. stupně bylo vydáno v souladu s platnými právními normami České republiky. Námitku nepřezkoumatelnosti prvostupňového rozhodnutí odmítl s tím, že jsou v odůvodnění napadeného rozhodnutí konkrétním způsobem uvedeny důvody, na základě kterých byla žádost zamítnuta. Dále poukázal na dvě výzvy správního orgánu I. stupně adresované žalobkyni za účelem odstranění nedostatků žádosti, v souladu s ustanovením § 45 odst. 2 správního řádu. Výzvy obsahovaly jednoznačný pokyn pro žalobkyni, aby doložila doklad potvrzující splnění podmínky dle § 87b odst. 1 ve spojení s § 87b odst. 2 zákona o pobytu cizinců, tj. doklad potvrzující její postavení rodinného příslušníka ve smyslu ustanovení § 15a zákona o pobytu cizinců. Současně jí byl dán přiměřený časový prostor, aby požadovaný doklad předložila. Žalobkyně v souladu s ust. § 4 odst. 2 správního řádu řádně poučena o obsahu pojmu „rodinný příslušník občana EU“ a důsledcích spojených s nedoložením požadovaného dokladu. Odvolací orgán přisvědčil závěru o skutkovém stavu učiněném správním orgánem I. stupně, neboť žalobkyně postavení

rodinného příslušníka občana EU, ve smyslu § 15a odst. 4 písm. b) zákona o pobytu cizinců nedoložila. Naopak je z dodaných listin zřejmé, že neměla v úmyslu trvale pobývat u své matky a otčíma, když pouze využila možnosti nastěhovat se k nim v rámci své složité životní situace. Konstatoval, že zákonem stanovenou podmínku trvalého vztahu s občanem Evropské unie musí dotčená osoba správnímu orgánu nezpochybnitelným způsobem doložit. K tomuto účelu nelze použít formu čestného prohlášení. Žalovaný rovněž odmítl námitky nezákonného právního posouzení věci a nedostatečného objasnění důvodů pro vydání napadeného rozhodnutí. Odkázal na obsah napadeného rozhodnutí a poukázal na definici pojmů „rodinný příslušník“ a „oprávněná osoba“ ve Směrnici. Konstatoval, že rozhodování o tom, komu bude povolen přechodný pobyt na území státu přísluší pouze státu, který si pro rozhodování vytváří příslušné mechanismy, včetně respektování svých mezinárodních závazků. Dle ust. § 116 občanského zákoníku ve spojení s ust. § 15a odst. 4 písm. b) zákona o pobytu cizinců lze do kategorie osob „rodinného příslušníka občana EU“ zařadit i osoby mající k sobě trvalý vztah obdobný vztahu rodinnému a sdílí společnou domácnost s občanem EU. K první podmínce, tj. trvalosti posuzovaného vztahu, uvedl, že žalobkyně má teprve od října roku 2009 zajištěno ubytování v domácnosti otčíma. Čestné prohlášení otčíma i ostatní žalobkyní doložené doklady postrádají jakoukoli vypovídací hodnotu o jejím vztahu k otčímovi. Žalobkyně nespĺňuje podmínku rodinného příslušníka občana EU, neboť hodnověrným způsobem nedoložila existenci trvalého vztahu obdobného vztahu rodinnému s otčímem ani jejich soužití ve společné domácnosti. Zdůraznil, že musí být splněny obě zákonem stanovené podmínky a nikoliv pouze skutečnost, že posuzované osoby spolu žijí v téže bytě po dobu, než se vyřeší složitá životní situace účastnice řízení.

Žalovaný poukázal na správnost postupu správního orgánu I. stupně, který poté, co zjistil skutečnost, která znemožnila žádosti vyhovět, neprováděl dle ust. § 51 odst. 3 správního řádu další dokazování a žádost zamítl. Proto jako nedůvodnou posoudil i námitku žalobkyně spočívající v absenci rozboru dopadů správního rozhodnutí do rodinného a soukromého života žalobkyně.

Soud vyhodnotil žalobní námitky jako nedůvodné.

Žalobkyně předně namítala nezákonnost správních rozhodnutí, kterou spatřovala v nesprávném výkladu uplatněných zákonných předpisů.

Z napadeného rozhodnutí jednoznačně vyplývá, že žádost žalobkyně byla zamítnuta jednak z toho důvodu, že neprokázala, že by měla trvalý vztah obdobný vztahu rodinnému s otčímem (tj. občanem EU), a rovněž tak z důvodu, že neprokázala své soužití s otčímem ve společné domácnosti.

V této souvislosti soud poukazuje na judikaturu Nejvyššího správního soudu, a to zejména rozhodnutí 6As 95/2013-43 ze dne 6.11.2013, v němž Nejvyšší správní soud jednoznačně uvedl, že: „ust. § 15a odst. 4 písm. v) zákona o pobytu cizinců v řízení dle § 87b odst. 2 zákona o pobytu cizinců, na žadatele klade v první řadě povinnost tvrdit (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31.7.2013, č.j. 6As 26/2013-35) a hodnověrně doložit kumulativní splnění dvou podmínek:

- 1) existence trvalého vztahu obdobného vztahu rodinnému,
- 2) soužití ve společné domácnosti.

Co se týče výkladu první podmínky, tj. trvalého vztahu obdobného vztahu rodinnému, tj. s poukazem na rozsudek Nejvyššího správního soudu č.j. 5As 6/2010-63 ze dne 16.4.2010, kde je vyloženo podrobně co se rozumí pod pojmem „vztah obdobný vztahu rodinnému“ dle § 15a odst. 4 písm. b) zákona o pobytu cizinců. Daný vztah musí být definován tak úzce, jak je definován vztah rodinný. Musí se proto jednat o vztahy analogické vztahům mezi rodinnými

příslušníky, tak jak je citovaný zákon v souladu se směrnicí Evropského parlamentu a rady 2004/38/ES vymezuje.

Dále Nejvyšší správní soud v rozsudku č.j. 5 As 6/2010-63 vyložil, že: „*Za vztah rodinný je považován vztah rodiče – děti, prarodiče – děti.*“ V daném případě Nejvyšší správní soud výslovně konstatoval, že „*za rodinného příslušníka, tudíž ani za vztah rodinný není považován vztah bratr – sestra, tím méně potom lze za takový vztah, resp. vztah obdobný vztahu rodinnému, nelze považovat vztah bratranec – sestřenice. Z čehož plyne, že je nutno zabývat se nejen tím, zda cizinec žije ve společné domácnosti s občanem EU, ale také tím, zda lze vztah mezi nimi považovat za vztah obdobný vztahu rodinnému. Vztah obdobný vztahu rodinnému musí být však definován tak úzce, jak je definován vztah rodinný, musí se proto jednat o vztahy analogické vztahům mezi rodinnými příslušníky, tak jak je zákon v souladu se směrnicí vymezuje. Za vztah rodinný je bezesporu považován vztah rodiče – děti, prarodiče – děti. Lze v této souvislosti proto akceptovat posuzování takovýchto vztahů (obdobným vztahům rodinným), existují-li mezi určitými osobami, které mezi sebou mají určitou dlouhodobou úzkou citovou a jinou vazbu, přitom také vztahy lze přirovnat ke vztahu např. rodiče – děti, prarodiče – vnuci. Proto tedy za rodinného příslušníka občana Evropské unie se rozumí jeho :*

- a) manžel*
- b) rodič, jde-li o občana Evropské unie mladšího 21 let, kterého vyživuje a se kterým žije ve společné domácnosti,*
- c) dítě mladší 21 let nebo takové dítě manžela občana Evropské unie*
- d) nezaopatřený přímý příbuzný ve vzestupné nebo sestupné linii nebo takový příbuzný manžela občana Evropské unie“.*

V projednávané věci žalobkyně tvrdila, že její vztah s nevlastním otcem je třeba klást na roveň vztahu rodinnému dítě – otec. Z výše uvedené judikatury však jednoznačně vyplývá, že žalobkyně nesplňuje ani jedno kritérium pro podřazení svého vztahu s otčímem jako vztahu s rodinným příslušníkem občana EU. Pro úplnost soud uvádí, že v době podání žádosti dovršila již 25 let. Rozhodně nelze ve světle citované judikatury považovat za rodinný vztah vztah mezi žalobkyní a nevlastním otcem, když za takovýto vztah nelze považovat ani vztah tak blízký, jako je vztah bratra a sestry. Navíc vztah žalobkyně s otčímem nelze subsumovat ani pod pojem vztahu obdobnému vztahu rodinnému dle § 15a odst. 4 písm. b) zákona o pobytu cizinců. A to již ani na základě restriktivního vymezení okruhu tzv. „oprávněných osob“ v čl. 2 a čl. 3 Směrnice, neboť aplikace tohoto ustanovení dopadá na úzce vymezené vztahy obdobné vztahům rodinným (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu č.j. 5 As 6/2010-63). Žalovaný tak při posouzení žalobkyně tvrzeného „vztahu obdobnému vztahu rodinnému“ s otčímem zaujal správný právní názor, zcela souladný s citovanou judikaturou. Správní orgány tuto problematiku posuzovaly mj. s důrazem na trvalost tohoto vztahu a soužití ve společné domácnosti. Soud se ztotožňuje s příléhavým právním posouzením skutkových okolností případu správními orgány, neboť žalobkyně hodnověrným způsobem nedoložila existenci požadovaného trvalého vztahu s občanem EU, když správnímu orgánu přes opakovanou výzvu nepředložila důkazní prostředek, kterým by prokázala citový a jiný osobní vztah k otčímovi.

Žalobkyně tvrdila, že unesla důkazní břemeno doložením mj. čestného prohlášení otčima. V této souvislosti soud rovněž odkazuje na judikaturu Nejvyššího správního soudu, podle které splnění podmínky trvalého vztahu obdobného vztahu rodinnému doklady v podobě čestného prohlášení o sdílení společného bydlení, resp. doklady o sdílení finančních nákladů na toto bydlení, nijak neprokazují (rozsudek č.j. 6 As 26/2013-35).

Ani z dalších dokladů předložených žalobkyní, a sice z evidenčního listu a z výpisů o finančních převodech na nájemné, nelze dovodit existenci (natož kvalitu) trvalého vztahu žalobkyně s otčímem ve smyslu § 15a odst. 4 písm. b) zákona o pobytu cizinců.

Soud přisvědčil právnímu hodnocení správních orgánů i při posouzení druhé zákonné podmínky, tj. vedení společné domácnosti žalobkyně s otčímem. Podmínka je postavena na zásadě, že společná domácnost je tvořena osobami, které spolu trvale žijí a společně uhrazují náklady na své potřeby. Ani tato skutečnost nebyla žalobkyní relevantním způsobem doložena, neboť evidenční list k bytu ani doklady o převodu plateb nájemného nevypovídají o konkrétních skutečnostech ze soukromého a rodinného života žalobkyně a opravdovém vedení společné domácnosti. Na nedostatečnost předložených dokumentů byla přitom žalobkyně upozorněna a byla poučena o nutnosti odstranit nedostatky žádosti v souladu s platnou právní úpravou. Žalobkyně však takovou snahu správních orgánů pocítovala jako šikanu a měla za to, že si správní orgány měly samy příslušné doklady a důkazy dohledat. Soud s tímto názorem nesouhlasí a nesdílí jej ani Nejvyšší správní soud, který např. v rozsudku č.j. 6 As 30/2013-42 ze dne 25.9.2013, zdůraznil, že *„řízení dle § 87b odst. 2 zákona o pobytu cizinců je řízením o žádosti cizince, který orgány České republiky o něco žádá, konkrétně o udělení pobytového statusu, z čehož plyne, že je v jeho vlastním zájmu tvrdit a osvědčit splnění shora rozvedených zákonných podmínek, je v jeho vlastním zájmu, aby k podání žádosti a k řízení o ní přistupoval se vši vážností a vyvinul procesní aktivitu ve formě předestření hodnověrných tvrzení a hodnověrných důkazů o nich, neboť pouze z jeho tvrzení nebo prostřednictvím jím předložených důkazů a učiněných důkazních návrhů může správní orgán v řízení zjistit a ověřit splnění obou podmínek, jež se týkají soukromého a rodinného života žadatele a dalších osob, s nimiž má tvrzený rodinný vztah a s nimiž sdílí společnou domácnost. Možnosti správního orgánu zjišťovat tyto skutečnosti jsou značně omezené, neboť jde o sféru soukromou, pod ochranou základního práva na respektování soukromého a rodinného života ve smyslu čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, resp. čl. 10 odst. 2 Listiny základních práv a svobod a – při aplikaci na situaci, na niž dopadá unijní úprava čl. 7 Listiny základních práv Evropské unie. Správní orgán v tomto řízení o žádosti může vycházet jen z toho, co uvede a osvědčí žadatel, resp. nemůže dál než kam jej žadatel (a jeho rodinní příslušníci) v průběhu celého řízení pustí. Iniciativa tak musí přicházet především ze strany žadatele a je pouze na něm, zda poskytne správnímu orgánu hodnověrné informace, prokazující existenci trvalého vztahu obdobného vztahu rodinnému stěžovateli a občana EU. Neochota nebo nemožnost tvrdit splnění podmínek a prokázat jejich splnění, jde za těchto okolností plně k tíži žadatele a vede (pouze) k tomu, že žadatel svou žádostí neuspěje.“*

Soud ve světle výše citované judikatury dále odmítl výtku žalobkyně ohledně jejího „legitimního očekávání“ zkoumání úmyslu účastníků vést společné a trvalé soužití ze strany správních orgánů, když naopak břemeno tvrzení i břemeno důkazní tíží žalobkyni. Za situace, kdy žalobkyně nedoložila náležitosti, které jí zákon pro kladné vyřízení žádosti o vydání potvrzení o přechodném pobytu ukládá, nelze přisvědčit její námitce o legitimním očekávání provedení dalších důkazů za účelem zjištění skutkového stavu, o němž nejsou důvodné pochybnosti.

Lze tak uzavřít, že žalobkyně naplnění ust. § 15a odst. 4 písm. b) zákona o pobytu cizinců nedoložila, ač k tomu byla správním orgánem v souladu se zákonem opakovaně vyzvána.

Žalobkyně dále namítala, že jsou rozhodnutí správních orgánů neurčitá a nepřezkoumatelná pro nedostatek důvodů, zejména postrádala podrobný výklad důvodů zamítnutí její žádosti.

Soud považuje námitku za lichou, neboť v rozhodnutích nespátřuje rozpor výroku s odůvodněním. Obě rozhodnutí obsahují náležité právní závěry, které vyplývají z rozhodných skutkových okolností, v nich uvedené důvody jsou ve vztahu k výroku jednoznačné. Odůvodnění obou správních rozhodnutí jsou logická, vyplývají z nich skutková zjištění a právní důvody, které vedly správní orgán k vydání rozhodnutí. Správní orgány se zabývaly

shromážděnými důkazy, vypořádaly se se zjištěnými skutečnostmi a soud nezjistil, že by se dopustily žalobkyní tvrzených vad řízení, které by měly za následek nezákonnost či věcnou nesprávnost jejich rozhodnutí. Podle stanoviska soudu správní orgány řádně zjistily skutkový stav a věc posoudily v souladu se zákonem o pobytu cizinců i ustanoveními správního řádu. Jejich právní výklad je přitom konformní s judikaturou správních soudů. Namítaná rozhodnutí nevybočila z mezí a hledisek stanovených zákonem, přičemž podklady pro právní posouzení byly zjištěny, resp. opatřeny, řádným procesním postupem. Lze tak uzavřít, že správní orgány podrobně objasnily a s odkazem na příslušná zákonná ustanovení a Směrnici vyčerpávajícím způsobem vyložily důvody pro zamítnutí žádosti.

Nedůvodná je i námitka, že se správní orgány nevypořádaly s možnými dopady jejich rozhodnutí do rodinného a soukromého života žalobkyně. Je tomu tak proto, že ust. § 87d odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců, podle kterého bylo ve spojení s ust. § 87e odst. 1 postupováno, povinnost zkoumat dopad rozhodnutí do soukromého a rodinného života cizince policii neukládá.

S ohledem na to, že soud namítaná porušení ustanovení zákona o pobytu cizinců, správního řádu a Listiny základních práv a svobod neshledal, nedůvodnou žalobu podle ustanovení § 78 odst. 7 s.ř.s. zamítl.

Výrok o nákladech řízení je odůvodněn ust. § 60 odst. 1 s.ř.s., neboť žalobkyně ve věci samé úspěšná nebyla a úspěšnému žalovanému žádné prokazatelné náklady řízení nad rámec běžných činností správního úřadu nevznikly. Z tohoto důvodu soud rozhodl tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení podle jeho výsledku.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 30. září 2014

JUDr. Ivanka Havlíková v.r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení:
Sylvie Kosková